

Kvantitatīvā pētījuma rezultāti, kas sagatavoti Centram Dardedze

Šī prezentācija sagatavota ar Eiropas Savienības Tiesību, vienlīdzības un pilsonības (Rights, Equality and Citizenship, REC 2014-2020) programmas finansiālu atbalstu projekta “No teorijas uz realitāti – attieksmes un prakses maiņa no miesas sodiem uz bērnu aizsardzību” (“From policy to reality - shifting attitudes and practices from corporal punishment to safeguarding children”) ietvaros, projekta numurs JUST/2015/RDAP/AG/CORP/9175. Prezentācijas saturs ir nodibinājuma “Centrs Dardedze” atbildība un nevar tikt uzskatīts par Eiropas Komisijas uzskatu atspoguļojumu.

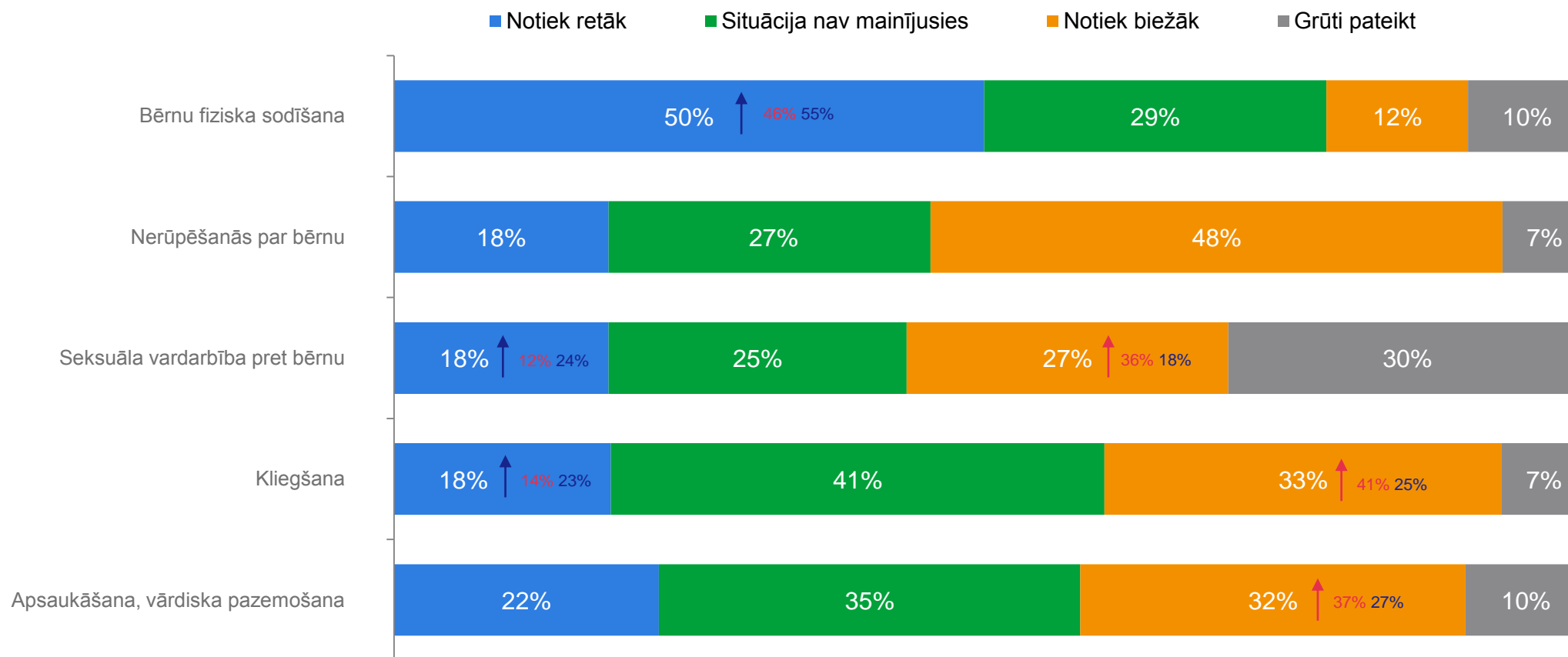
2017. gada augusts

Supported by the Rights, Equality
and Citizenship (REC) Programme
of the European Union

Katrs otrais respondents uzskata, ka fiziskais sods aizvien retāk ir sastopams latviešu sabiedrībā. Ievērojami biežāk šādu viedokli pauž vīrieši. Ir vīriešu un sieviešu viedokļu polarizācija attiecībā uz seksuālo vardarbību un kliegšanu uz bērniem.

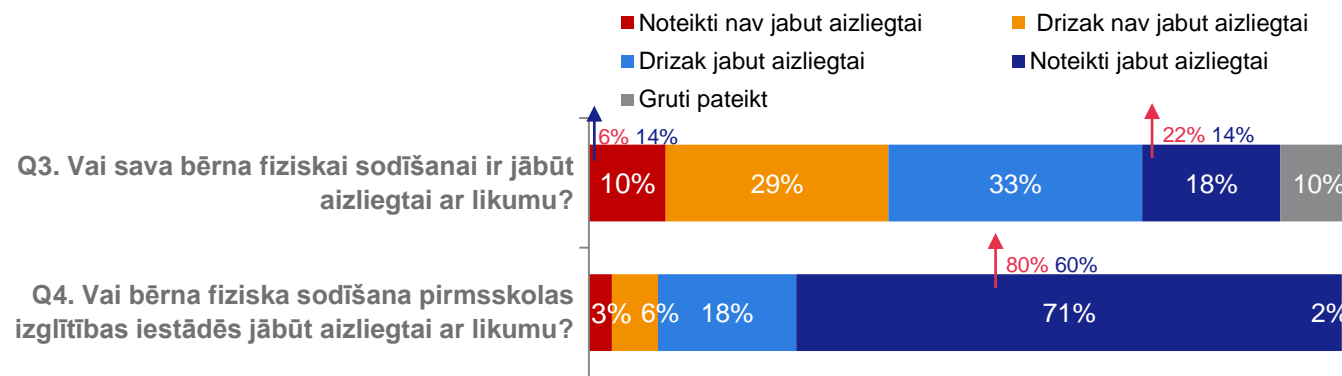
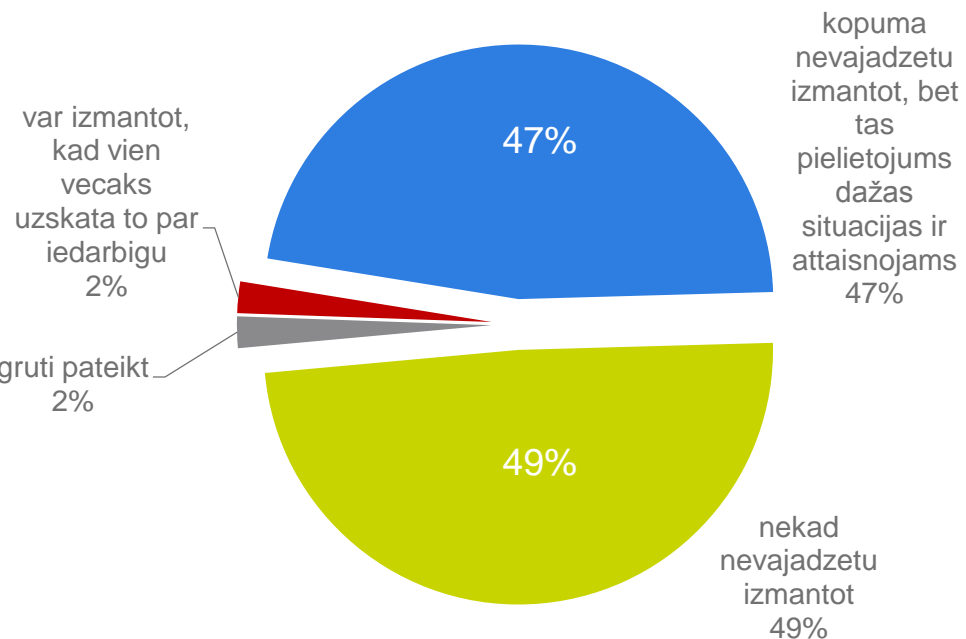
Q1. Kā, jūsuprāt, pēdējo 10 gadu laikā mainījusies vecāku izturēšanās pret bērniem? Vai šāda izturēšanās 1 – notiek retāk, 2 – nav mainījusies, 3 – notiek biežāk nekā agrāk?

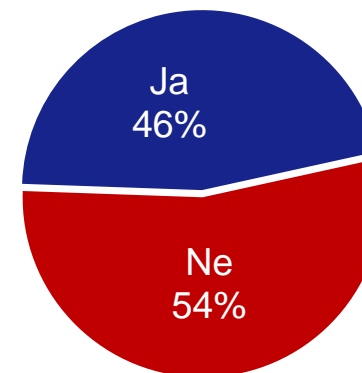
Statistiski būtiska atšķirība starp sievietēm ↑ un vīriešiem ↑

Tikai puse no aptaujātajiem apzinās juridisku aizliegumu pielietot fiziskos sodus pret bērniem. Aptuveni 40% respondentu uzskata, ka miesas sodiem mājās nevajadzētu būt juridiski aizliegtiem.

Q2. Bērna sišana kā sods ir bērna audzināšanas metode, kuru:

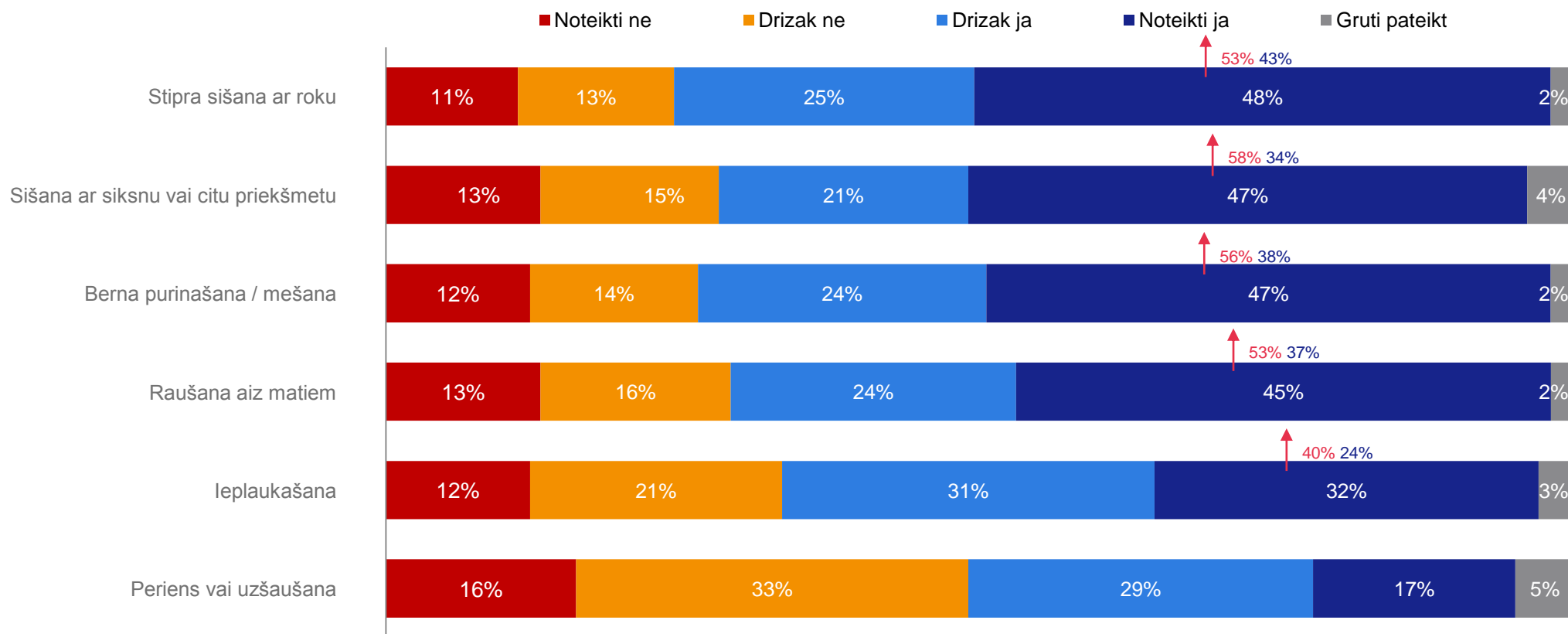
Q5. Vai jūs zināt, ka Latvijā bērnu fiziska sodīšana ir aizliegta ar likumu?

Statistiski būtiska atšķirība starp sievietēm un vīriešiem ↑

Vidēji katrs ceturtais aptaujātais negribētu, lai jebkādi fiziskie sodi tiktu aizliegti likumiski. Pēriens vai uzšaušana ir visbiežāk pieņemtā soda forma. Sievietes ievērojami vairāk gribētu dažādu formu fiziskās vardarbības juridisku aizliegumu.

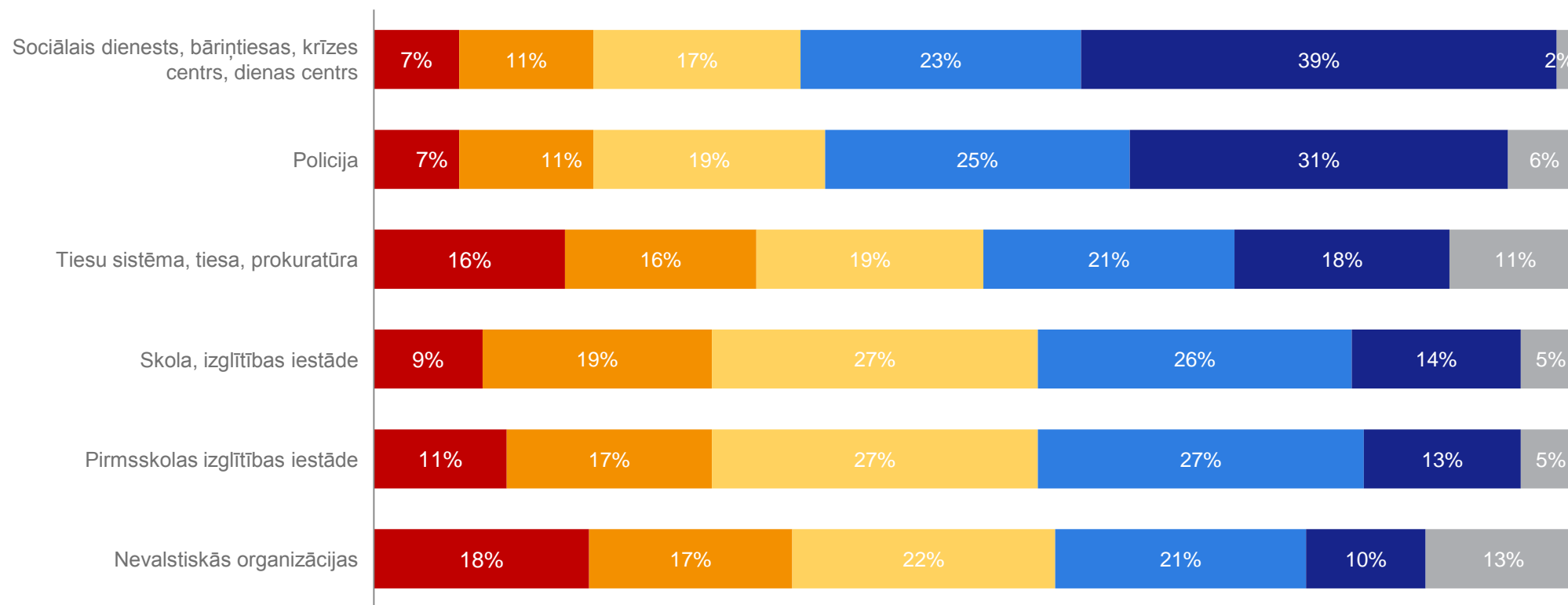
Q6. Vai, jūsuprāt, būtu ar likumu jāaizliedz vecākiem piemērot šos fiziskos soda veidus saviem bērniem? Lūdzu, atbildiet, izmantojot skalu no 1 līdz 4, kurā 1 nozīmē noteikti nē, 2 – drīzāk nē, 3 – drīzāk jā, 4 – noteikti jā.

Sociālais dienests, bāriņtiesas, krīzes centrs, dienas centrs – tās ir iestādes, uz kurām visbiežāk var paļauties personas, kas kļuva par vardarbības upuriem mājās.

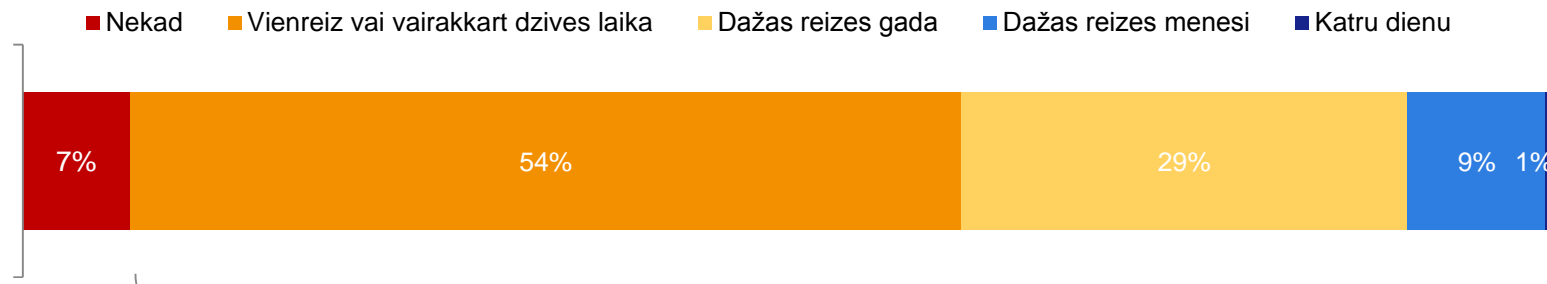
Q7. Cik lielā mērā, jūsuprāt, bērni, kuri cieš no vardarbības ģimenē, var rēķināties ar palīdzību no šīm iestādēm?

■ {1} - Noteikti nevar palauties uz palīdzību ■ {2} ■ {3} ■ {4} ■ {5} - Noteikti var palauties uz palīdzību ■ Gruti pateikt

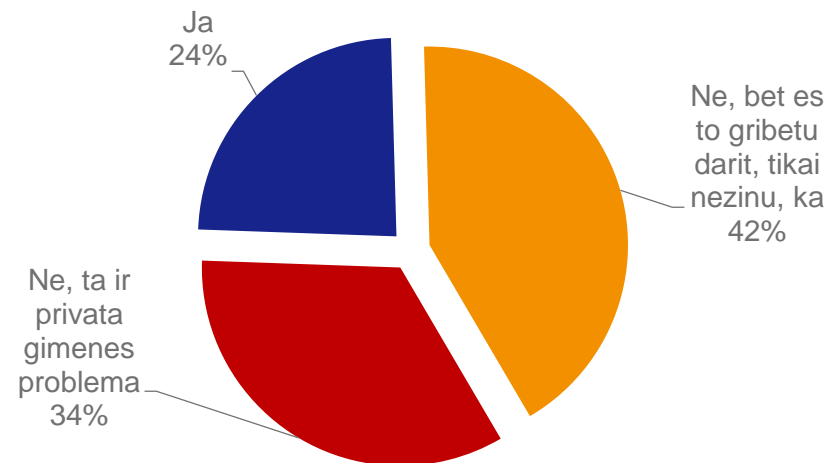

Gandrīz 40% respondentu vismaz vairākas reizes gadā sastopas ar situāciju, kurā bērns tiek sodīts fiziski. Tikai katrs ceturtais respondents šajā situācijā rīkojas, lai atturētu pieaugušo no pārdarīšanas bērnam.

Q8. Vai jūs jebkad ikdienā esat saskāries/saskārusies ar situācijām, kurās pieaugušais disciplinē bērnu, pielietojot fizisku sodu?

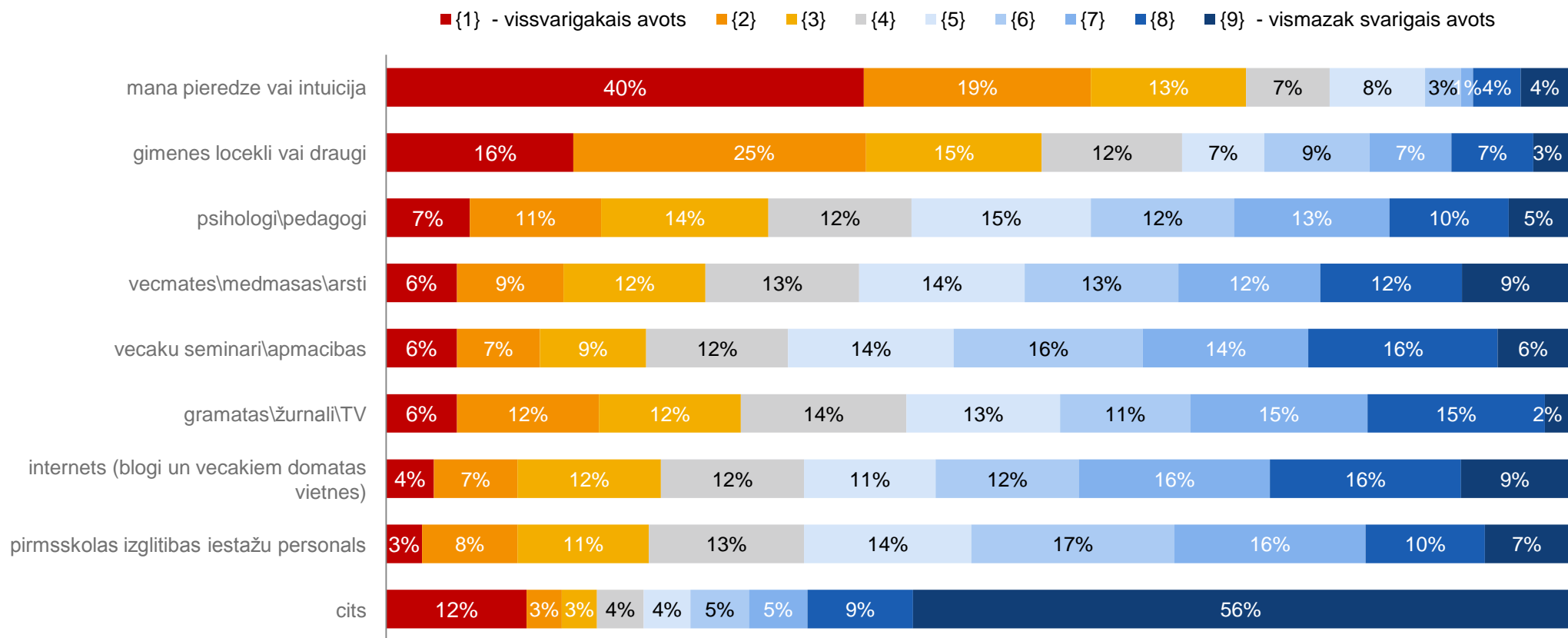

Q9. Vai jūs šajās situācijās iejaucāties, lai pieaugušo apturētu?

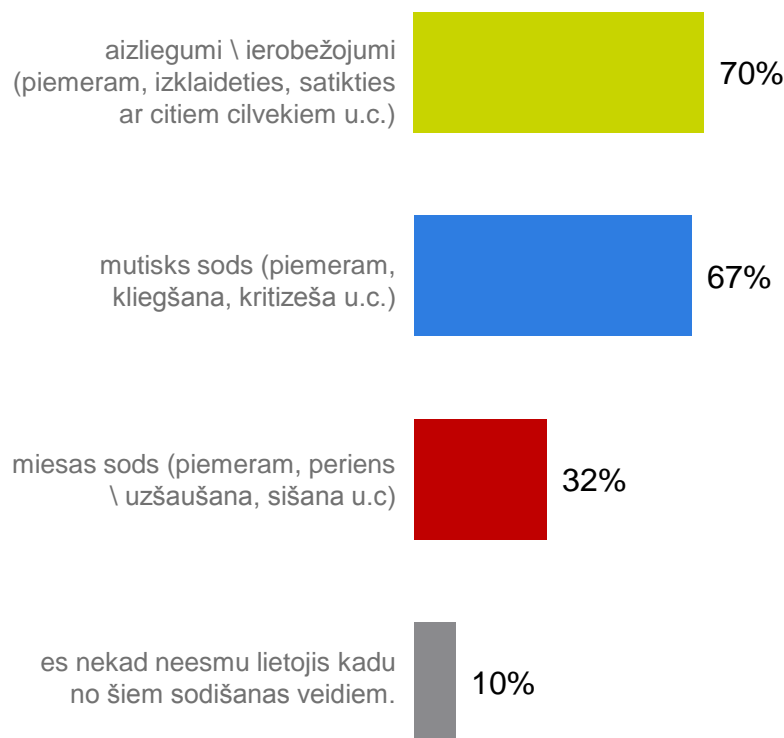
Atbilstoši respondentu domām rīcība saskaņā ar savu pieredzi un intuīciju ir vissvarīgākā bērnu audzināšanā. Ģimene un draugi ir arī svarīgs informācijas avots pēcnācēju audzināšanā.

Q11. Kurš jums ir vissvarīgākais avots, no kā smelties informāciju un padomus par bērnu audzināšanu?

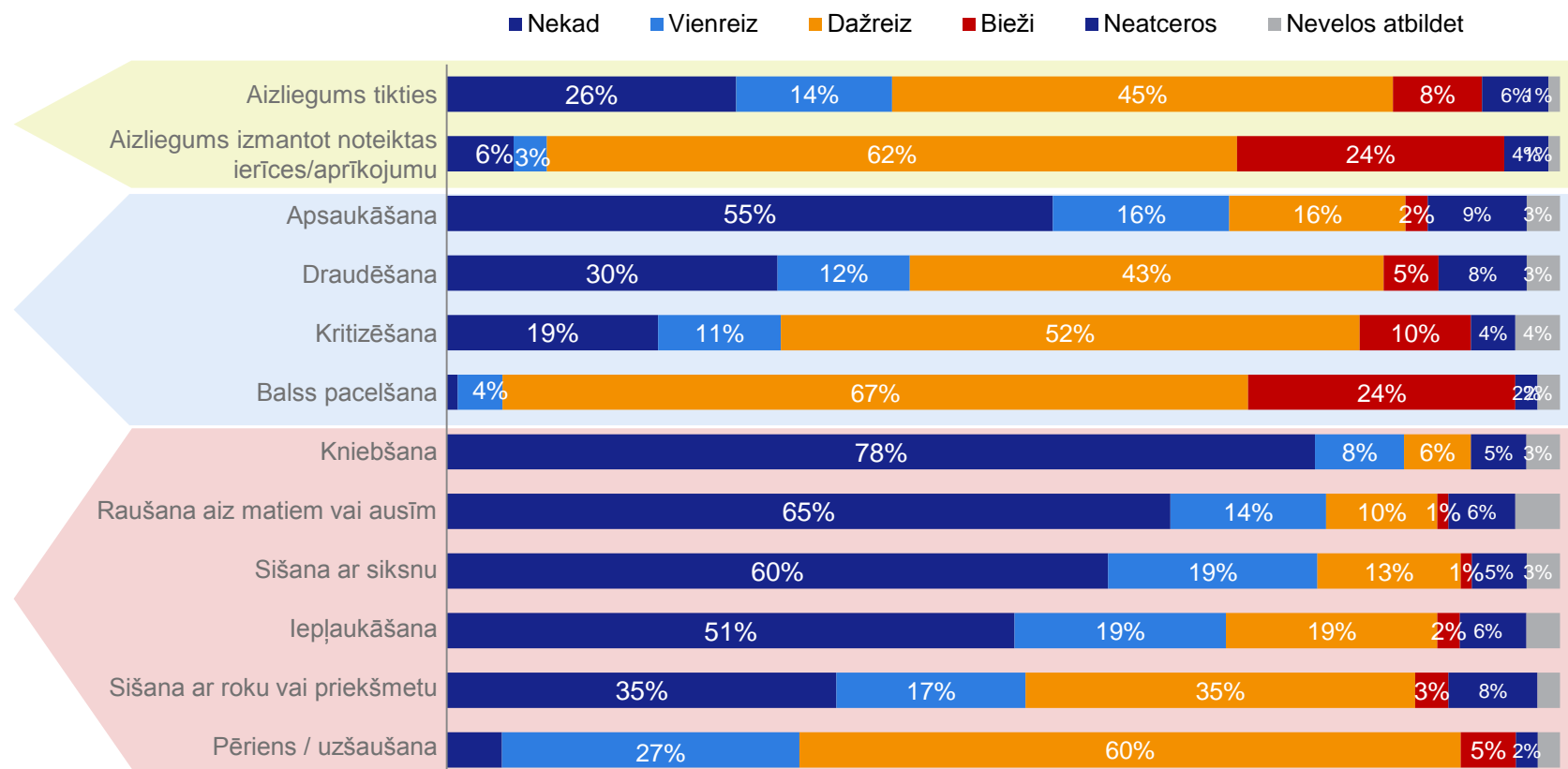

Gandrīz katrs trešais vecāks deklarē, ka pielietoja vai pielieto fizisko sodu kā sava bērna audzināšanas metodi – šeit dominē pēriens vai uzšaušana ar roku. Visbiežāk pielietotās bērnu sodīšanas metodes ir aizliegums lietot ierīces un kliegšana uz bērnu.

Q12a. Vai Jūs kādreiz esat lietojis kādu no zemāk minētajām disciplinēšanas metodēm, lai sodītu savu bērnu?

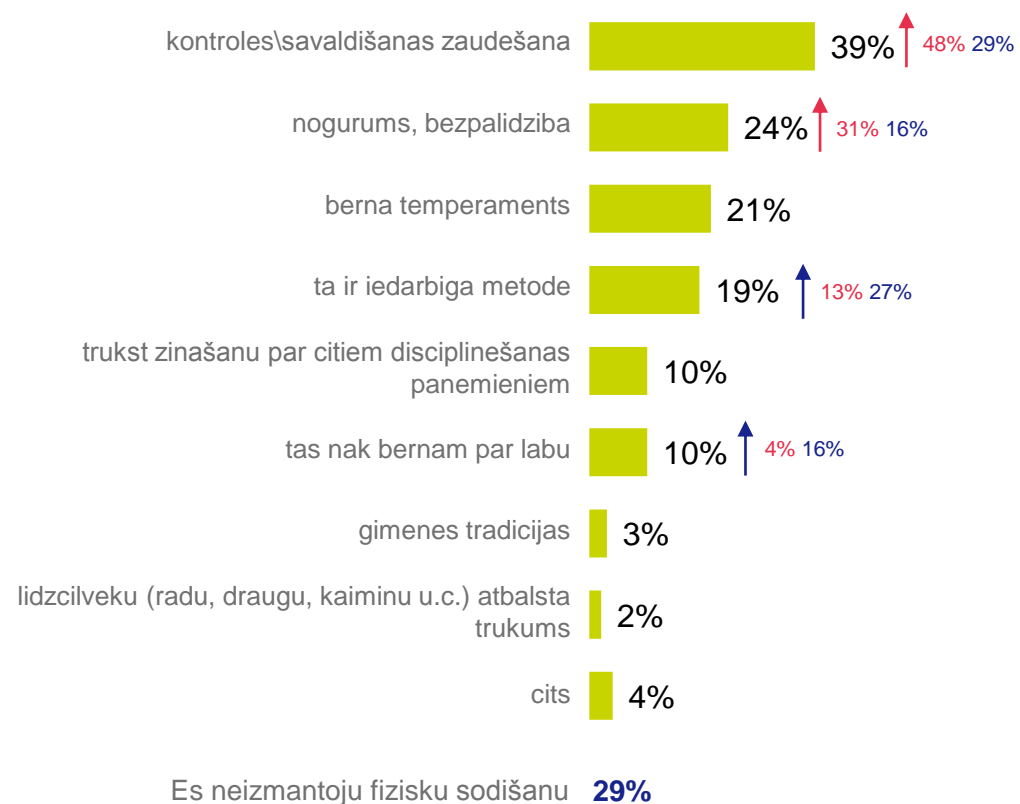

Q12. Cik bieži jūs izmantojat šīs metodes, lai disciplinētu savu bērnu?

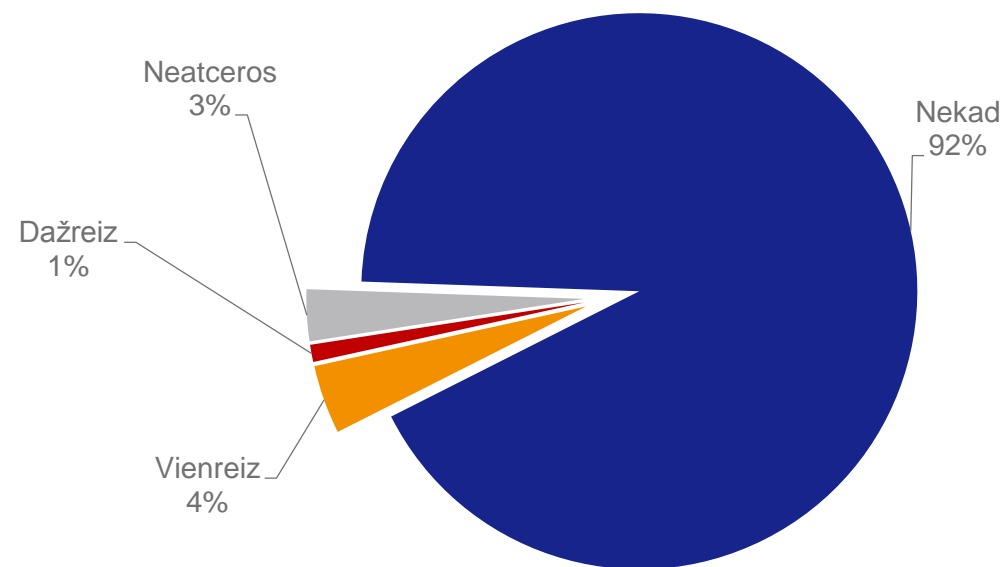

Aizkaitinājums un bezpalīdzības sajūta – tie ir fizisko sodu pielietošanas visbiežākie iemesli attiecībā uz bērniem. Katrs piektais aptaujātais skaidro šādu sodu pielietošanu ar bērna temperamentu un šīs metodes augstu efektivitāti. Aptuveni 5% aptaujāto atzīst, ka bērna sišana atstāja pēdas uz viņa ķermeņa.

Q13. Kādi ir iemesli, kuru dēļ izvēlaties pielietot fizisku sodu?

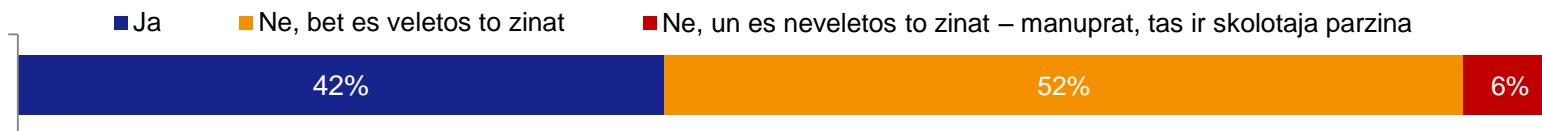
Q14. Vai jūs jebkad esat sitis/situsi savu bērnu tā, ka uz ķermeņa palikušas pēdas (zilumi, skrāpējumi)?

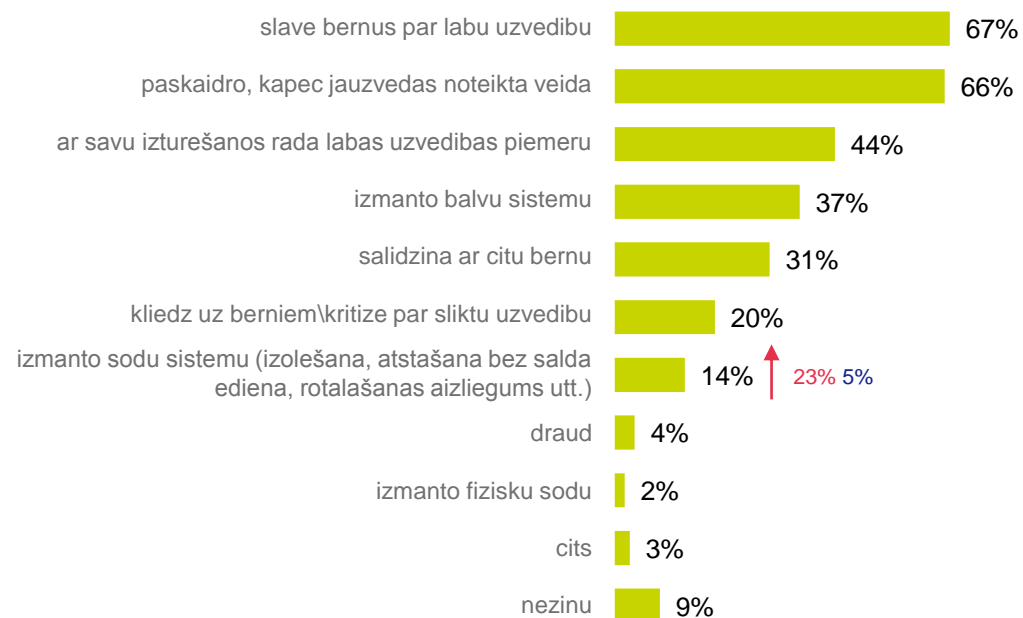
Statistiski būtiska atšķirība starp sievietēm un vīriešiem

Gandrīz puse no vecākiem atzīst, ka nezina, kādas audzināšanas metodes tiek pielietotas viņu bērnu bērnudārzos/silītēs, savukārt gandrīz 4 no 10 (galvenokārt vīrieši) nevar pateikt, vai viņu bērns tika jebkad sodīts.

Q16. Vai jūs zināt, kādas disciplinēšanas metodes izmanto pedagogi jūsu bērna pirmsskolas izglītības iestādē?

Q17. Kā, saskaņā ar jūsu pieredzi, pirmsskolas izglītības iestādes personāls mudina bērnus ievērot noteikumus?

Q18. Vai jūsu bērns pirmsskolas izglītības iestādē jebkad ir ticis sodīts? Lūdzu, norādiet soda veidus, ar kādiem jūsu bērns ir saskāries.

Statistiski būtiska atšķirība starp sievietēm ↑ un vīriešiem ↑

Galvenie secinājumi

- Novērojam viedokļu **polarizāciju starp sievietēm un vīriešiem** attiecībā uz vardarbības biežumu valstī pēdējo gadu laikā: vīrieši uzskata, ka seksuālā vardarbība un kliegšana uz bērniem notiek retāk, savukārt sievietes domā, ka tā notiek biežāk. Katrs otrais aptaujātais uzskata, ka fiziskā vardarbība tiek pielietota aizvien retāk.
- Fizisko sodu pielietošanas aizlieguma apziņa latviešu sabiedrībā ir zema – aptuveni **puse no aptaujātajiem uzskata, ka šāda audzināšanas metode nav aizliegta likumiski**. Aptuveni 40% respondentu domā, ka fiziskiem sodiem mājās nevajadzētu būt juridiski aizliegtiem.
- Gandrīz **katrs trešais** vecāks deklarē, ka pielietoja vai **pielieto fizisko sodu** kā sava bērna audzināšanas metodi – šeit dominē pēriens vai uzšaušana. Visbiežākie fizisko sodu pielietošanas iemesli attiecībā uz bērniem ir **vecāku izvešana no līdzsvara un bezpalīdzības sajūta**.
- Četri no desmit aptaujātajiem vismaz vairākas reizes gadā **sastopas ar situāciju, kurā bērns tiek sodīts fiziski**. Tikai katrs ceturtais respondents šajā situācijā rīkojas, lai atturētu pieaugušo no pārdarīšanas bērnam.
- Lielākā daļa vecāku atzīst, ka **nezina, kādas audzināšanas metodes tiek pielietotas** viņu bērnu bērnudārzā/ silītē, savukārt 40% nevar pateikt, vai viņu bērns jebkad ir sodīts šajās iestādēs.

KANTAR MILLWARD BROWN

Kantar Millward Brown

Branickiego 17 Str.

Warsaw, Poland

Małgorzata Grabowska – Senior Client Executive

malgorzata.grabowska@kantarmillwardbrown.com

Pētījums veikts projekta “No teorijas uz realitāti – attieksmes un prakses maiņa no miesas sodiem uz bērnu aizsardzību”, projekta numurs JUST/2015/RDAP/AG/CORP/9175 ietvaros. Prezentācijas saturs ir nodibinājuma “Centrs Dardedze” atbildība un nevar tikt uzskatīts par Eiropas Komisijas uzskatu atspoguļojumu.

Supported by the Rights, Equality
and Citizenship (REC) Programme
of the European Union

